

BERGRIVIER MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE KREDIETBEHEER, TARIWE EN
SKULDINVORDERING

Ingevolge artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die Bergrivier Munisipaliteit soos volg:

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomsrywings

HOOFSUK 1: KLIËNTESORG BEGINSELS, OOGMERKE EN IMPLEMENTERING, EN ONDERSKEIDING

2. Kliëntesorg beginsels en oogmerke

3. Munisipale bestuurder verantwoordelike beampte

4. Onderskeiding tussen kliënte en vrystelling

HOOFSUK 2: VERSKAFFING VAN MUNISIPALE DIENSTE

Deel 1: Aansoek vir verskaffing van dienste en diensooreenkomste, deposito's, rekeninge en betaling en beëindiging van diensooreenkomste

5. Aansoek vir verskaffing van munisipale dienste en diensooreenkomste

6. Deposito's

7. Rekening en aanspreeklikheid vir betaling

8. Beëindiging van diensooreenkoms

Deel 2: Nie-betaling van munisipale rekeninge

9. Reëlins vir betalings

10. Rente op agterstallige munisipale rekeninge

11. Meganismes vir skuldinvordering

Deel 3: Metertoerusting en meting van dienste

12. Algemene bepalings

13. Metertoerusting en meting van verbruik

14. Herverkoop van water of elektrisiteit

Deel 4: Maatreëls vir armoedeverligting

15. Vereistes vir bystand aan hulpbehoewendes

16. Kredietverlening

17. Kansellasië van registrasie

HOOFSUK 3: TARIWE

Deel 1: Algemene beginsels, berekening van tariewe vir hoofdienste

18. Algemene beginsels

19. Berekening van tariewe vir hoofdienste

Deel 2: Tarifstrukture vir hoofdienste, ondergeskikte tariewe

20. Tarifstrukture

21. Elektrisiteit

22. Water
23. Vullisverwydering
24. Riolering
25. Ondergeskikte tariewe

HOOFTUK 4: BESKIKBAARHEIDSFOOIE

26. Besikbaarheidsfooie

HOOFTUK 5: UITVOERING

27. Munisipaliteit se bevoegdheid om dienste te beperk of te diskonnekteer
28. Peutering, ongemagtigde aansluitings en heraansluitings en wederregtelike gebruik
29. Uitklaringsertifikaat
30. Tenders en hulptoelaes
31. Bevoegdheid van raad om koste te verhaal
32. Prima facie bewys
33. Afskryf van slegte skulde en volle en finale vereffening van rekening
34. Reg van toegang en inspeksie
35. Magtiging en betekening van bevele, kennisgewings en ander dokumente

HOOFTUK 6: ALGEMENE BEPALINGS

36. Reg tot appèl
37. Strafbepalings
38. Herroeping van verordeninge
39. Teenstrydigheid met ander wetgewing
40. Kort Titel en inwerkingtrede

1. Woordomsrywings

Vir doeleindes van hierdie verordening, tensy die inhoud anders aandui –
“**aansoeker**” beteken ’n persoon wat aansoek doen vir die voorsiening van munisipale dienste;

“**beampte**” beteken ’n werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat spesifiek daartoe gemagtig is deur die munisipaliteit om enige handeling, funksie of plig te verrig, of enige bevoegdheid ingevolge hierdie verordening uit te oefen;

“**besikbaarheidsfooie**” beteken ‘n vaste maandelikse of jaarlikse geld wat gehef word teen die eienaar van eiendom, wat gebaseer is op die koste vir die voorsiening van ‘n munisipale diens aan die betrokke eiendom;

“**betaaldatum**” beteken die datum gespesifiseer as sodanig op ’n munisipale rekening vir enige gelde betaalbaar en wat die laaste toelaatbare dag is vir die betaling van sodanige gelde;

“**eienaar**” beteken –

- (a) 'n persoon in wie die wetlike titel tot 'n perseel berus;
 - (b) in die geval waar die persoon in wie die wetlike titel berus insolvent of oorlede is, of onder enige vorm van wetlike ongeskiktheid wat ook al is, die persoon in wie die administrasie en beheer van sodanige perseel berus as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger;
 - (c) in die geval waar dit nie vir die munisipaliteit moontlik is om die identiteit van die persoon in wie die wetlike titel berus te bepaal nie, die persoon wat geregtig is op die voordeel van sodanige eiendom of 'n gebou daarop;
 - (d) in die geval van persele waarvoor 'n huurtermyn van 30 of meer jaar aangegaan is, die huurder daarvan;
 - (e) met betrekking tot –
 - (i) 'n stuk grond geteken op 'n deeltitelskema plan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), en sonder beperking van die voorafgaande, die ontwikkelaar of die beheerliggaam ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of
 - (ii) 'n afdeling soos gedefinieer in sodanige Wet, die persoon op wie se naam sodanige afdeling geregistreer is onder die deeltitelakte en sluit in die wetlik aangestelde agent van sodanige persoon;
 - (g) enige regspersoon ingesluit, maar nie beperk nie tot –
 - (i) 'n maatskappy geregistreer ingevolge die Maatskappywet, 1973 (Wet 61 van 1973), Trust inter vivos, Trust mortis causa, 'n Beslote Korporasie geregistreer ingevolge die Wet op Beslote Korporasies, 1984 (Wet 69 van 1984), 'n vrywillige organisasie;
 - (ii) enige staatsdepartement;
 - (iii) enige raad of bestuur ingestel ingevolge enige wetgewing van toepassing op die Republiek van Suid-Afrika; en
 - (iv) enige Ambassade of ander buitelandse entiteit; en
 - (h) 'n huurder van munisipale eiendom wat geag word as die eienaar vir die doeleindes van lewering van 'n munisipale rekening;
- “eienaar”** met betrekking tot -
- (a) 'n perseel waarna verwys word in paragraaf (a) van die omskrywing van “eiendom”, beteken 'n persoon op wie se naam eienaarskap van die eiendom geregistreer is;
 - (b) 'n reg waarna verwys word in paragraaf (b) van die omskrywing van “eiendom”, beteken 'n persoon op wie se naam die reg geregistreer is;
 - (c) 'n grondbesitreg waarna verwys word in paragraaf (c) van die omskrywing van “eiendom”, beteken 'n persoon op wie se naam die reg geregistreer is of aan wie dit toegeken is ingevolge wetgewing; en

- (d) openbare diensinfrastruktuur waarna verwys word in paragraaf (d) van die omskrywing van “eiendom”, beteken die staatsorgaan wat die openbare diensinfrastruktuur besit of beheer soos bedoel in die woordomskrywing van “openbare beheer”, met dien verstande dat vir die doeleindes van die Wet op Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004) die munisipaliteit die eienaar van ‘n eiendom mag beskou as –
- (i) in die geval van ‘n eiendom in ‘n trust, maar uitgesluit staatstrustgrond, ‘n trustee;
 - (ii) in die geval van ‘n eiendom in ‘n bestorwe boedel, ‘n eksekuteur of administrateur;
 - (iii) in die geval van ‘n eiendom in ‘n insolvente boedel of in likwidasie, ‘n trustee of likwidateur;
 - (iv) in die geval van ‘n eiendom in die boedel van ‘n persoon onder geregtelike bestuur, ‘n geregtelike bestuurder;
 - (v) in die geval van ‘n eiendom in die boedel van ‘n persoon onder kuratorskap, ‘n kurator;
 - (vi) in die geval van ‘n eiendom wat onderhewig is aan vruggebruik of ander persoonlike serwituut, ‘n persoon in wie se naam ‘n vruggebruik of ander persoonlike serwituut geregistreer is;
 - (vii) in die geval van ‘n eiendom wat geregistreer is in die naam van die munisipaliteit en deur dit verhuur word, ‘n huurder; en
 - (viii) in die geval van ‘n eiendom wat deur die munisipaliteit verkoop is en waarvan besit aan die koper gegee is hangende registrasie van eienaarskap op die naam van sodanige koper, ‘n koper;
- “**eiendom**” beteken –
- (a) onroerende eiendom geregistreer op die naam van ’n persoon, ingesluit in die geval van ’n deeltitelskema, ’n deeltiteleenheid geregistreer op die naam van ’n persoon;
 - (b) ‘n reg wat teen onroerende eiendom op die naam van die persoon geregistreer is, maar uitgesluit ’n verband wat teen die eiendom geregistreer is;
 - (c) ‘n grondbesitreg geregistreer op die naam van ‘n persoon of toegeken aan ‘n persoon ingevolge wetgewing, soos ‘n “grondhervormingsbegunstigde”; en
 - (d) openbare diensinfrastruktuur;
- “**fakturering**” beteken fakturering op ‘n munisipale rekening aan ‘n rekeninghouer van ‘n bedrag of bedrae betaalbaar vir eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, belastings, of enige ander bedrag of bedrae betaalbaar wat ontstaan uit enige aanspreeklikheid of verpligting;

“hoofdiens” beteken die diens bedoel in artikel 17(5);

“inkomste” beteken alle gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig is en ten opsigte waarvan die munisipaliteit die reg het om betaling te vorder en af te dwing, ongeag die feitelike rede vir of die oorsprong daarvan;

“jaarlikse begroting” beteken die begroting wat vir ’n bepaalde finansiële jaar deur die munisipale raad goedgekeur is, en sluit enige aanpassings van sodanige begroting in;

“kliëntebestuur” beteken die fokus op die rekeninghouer se behoeftes op ’n verantwoordelike en proaktiewe wyse ten einde betaling aan te moedig en sodoende die noodsaak vir afdwinging te beperk;

“kliënte dienssentrum” beteken en dien as -

(a) ’n kantoor waar ’n aansoeker aansoek kan doen vir diens en ’n diensooreenkoms met die munisipaliteit kan aangaan;

(b) ’n kantoor waar ’n rekeninghouer ’n rekening kan betaal of ’n voorafbetaling kan maak vir diens;

(c) ’n kredietkeuringspunt waar die kredietwaardigheid van ’n aansoeker geprosesseer kan word; of

(d) ’n kantoor waar ’n rekeninghouer inligting kan inwin oor rekeninge of om rekeninge en gemeterde verbruik te verifieer, en griewe, navrae, aanbevelings en ander relevante aangeleenthede aan die munisipaliteit mag kommunikeer en vanwaar die reaksie van die munisipaliteit aan die rekeninghouer oorgedra kan word;

“maand” beteken een van 12 maande van ’n kalenderjaar;

“munisipale bestuurder” is die persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998), en sluit in enige persoon –

(a) in sodanige posisie waarneem; en

(b) aan wie die munisipale bestuurder enige mag, funksie of verantwoordelikheid gedelegeer het in sover dit betref die uitvoering van daardie magte, funksies of verantwoordelikhede;

“munisipale diens” beteken ’n diens wat die munisipaliteit ingevolge sy magte en funksies voorsien of mag voorsien aan of tot die voordeel van die plaaslike gemeenskap ongeag daarvan of –

(a) sodanige diens voorsien word, of voorsien gaan word, deur die munisipaliteit deur ’n interne meganisme soos beoog in artikel 76 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) of deur betrokkenheid van ’n eksterne meganisme soos beoog in die genoemde artikel 76; en

(b) koste, gelde of tariewe ten opsigte van sodanige diens gehef word, al

dan nie;

“munisipale eiendom” sluit ‘n eiendom in wat deur ‘n munisipale entiteit besit word;

“munisipale entiteit” beteken -

(a) ’n private maatskappy vermeld in artikel 86B(1)(a) van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

(b) ’n diensmaatskappy; of

(c) ‘n multi-jurisdiksie diensmaatskappy;

“munisipale rekening” beteken ’n rekening wat gelewer word en waarop ’n bedrag of bedrae gefaktureer is wat aan die munisipaliteit verskuldig is vir eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, rente, belastings of enige ander bedrag of bedrae betaalbaar voortspruitend uit enige ander aanspreeklikheid of verpligting;

“munisipale tarief” beteken ‘n tarief vir dienste wat deur die munisipaliteit gestel word vir die voorsiening van ‘n diens aan die plaaslike gemeenskap, soos ‘n tarief gestel vir hoofdienste of ‘n ondergeskikte tarief, en sluit in ‘n bokoste op sodanige diens;

“munisipaliteit” beteken die Bergrivier Munisipaliteit en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer;

“okkupeerder” beteken enige persoon wat enige perseel of ’n gedeelte daarvan okkupeer sonder inagneming van die titel waaronder die persoon die perseel okkupeer, en sluit in -

(a) enige persoon wat daardie perseel werklik okkupeer;

(b) enige persoon wat wettiglik daarop geregtig is om die perseel te okkupeer;

(c) waar so ’n perseel onderverdeel is en aan loseerders of verskeie huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld betaalbaar deur sodanige loseerders of huurders ontvang vir die persoon se eie rekening of as agent vir enige persoon wat daarop geregtig is of belange daarby het;

(d) enige persoon wat in beheer is van of die perseel bestuur, en sluit in die agent van enige sodanige persoon wanneer die persoon nie in die Republiek van Suid-Afrika is nie of indien sy of haar verblyfplek onbekend is; en

(e) die eienaar van daardie perseel;

“onbetroubare kliënt” sluit in ’n rekeninghouer wat volgens sy of haar betaal rekords in gebreke bly om sy of haar munisipale rekening op die finale betaaldatum te betaal of wat agterstallig is met betalings wat aan die

munisipaliteit verskuldig is of wat met die metertoerusting, seëls of die verskaffing van munisipale dienste inmeng of peuter;

“ondergeskikte tariewe” beteken alle tariewe, heffings, gelde, huur of boetes wat deur die munisipaliteit gehef of opgelê word ten opsigte van dienste voorsien, anders as hoofdienste, en sluit in dienste bykomstig tot die voorsiening van hoofdienste;

“openbaar beheer” beteken besit deur of andersins onder beheer van ‘n staatsorgaan, ingesluit ‘n openbare entiteit gelys in die Wet op die Bestuur van Openbare Finansies, 1999 (Wet 1 van 1999), ‘n munisipaliteit, of ‘n munisipale entiteit;

“openbare diensinfrastruktuur” beteken openbare beheerde infrastruktuur van die volgende soort –

(a) nasionale, provinsiale of ander openbare paaie waarop goedere, dienste of arbeid oor beweeg;

(b) water en rioolpype, kanale en ander leidings, damme, watervoorsiening reservoirs, water behandelingsaanlegte of waterpompe wat deel vorm van ‘n water of riolering skema wat die publiek bedien;

(c) kragstasies, krag substasies of kraglyne wat deel vorm van ‘n elektrisiteit skema wat die publiek bedien;

(d) gas of vloeibare brandstof aanlegte of raffinaderye of pyplyne vir gas en vloeibare brandstof wat deel vorm van die skema vir vervoer van sodanige brandstof;

(e) spoorlyne wat deel vorm van ‘n nasionale spoorwegstelsel;

(f) kommunikasie torings, maste, skakelborde en lyne wat deel vorm van ‘n kommunikasiestelsel wat die publiek bedien;

(g) loopbane of aansitbane by nasionale of provinsiale lughawens;

(h) breekwater, see walle, kanale, komme, kaai mure, jetties, paaie, spoorweg of infrastruktuur wat gebruik word vir die voorsiening van water, ligte, krag, riolering of soortgelyke dienste van hawens, of navigasie hulpmiddels behelsende vuurtorings, radio navigasie hulpmiddels, boeie, bakens of enige ander toestel of stelsel wat gebruik word om hulp te verleen met die veiligheid en effektiewe navigasie van skepe;

(i) enige ander openbare beheerde infrastruktuur soos deur wetgewing voorgeskryf mag word; en

(j) regte van toegang, padserwitude of serwitude met betrekking tot infrastruktuur genoem in paragrawe (a) tot (i);

“perseel” beteken enige stuk grond waarop die buitenste oppervlak grense aangedui is op -

(a) ‘n algemene plan of diagram wat ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927), of ingevolge die Wet op die Registrasie van Aktes,

1937(Wet No. 47 van 1937) geregistreer is; of

(b) ’n deelplan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986) wat binne die regsgebied van die munisipaliteit geleë is; en

(c) sluit in enige ander grond of gebou of struktuur bokant of onder die oppervlak van enige grond;

“**persoon**” sluit ’n regspersoon en ’n staatsinstelling in;

“**peuter**” beteken enige ongemagtigde inmenging met die munisipaliteit se toevoer, seëls en metertoerusting, en “**peutery**” het ’n soortgelyke betekenis;

“**plaaslike gemeenskap**” of “**gemeenskap**” in verhouding tot die munisipaliteit, beteken daardie liggaam van persone bestaande uit die inwoners van die munisipaliteit, die belastingbetalers van die munisipaliteit, enige burgerlike, nie-regering, private sektor of arbeidsorganisasies of liggame betrokke by plaaslike aangeleenthede van die munisipaliteit, en besoekers en ander persone woonagtig buite die munisipaliteit wie, as gevolg van hul teenwoordigheid in die munisipaliteit, gebruik maak van dienste of fasiliteite voorsien deur die munisipaliteit;

“**Raad**” beteken die raad van die Bergrivier Munisipaliteit (of enige diensverskaffer tot die munisipaliteit);

“**rekeninghouer**” beteken enige persoon wat ’n munisipale rekening staan te ontvang, insluitende ’n gebruiker van voorafbetaalde elektrisiteit of water;

“**rente**” beteken ’n bedrag wat bereken word teen ’n koers soos bepaal deur die munisipaliteit op ’n agterstallige munisipale rekening;

“**tarief vir hoofdienste**” beteken tariewe gestel vir die voorsiening en verbruik of gebruik van hoofdienste;

“**teiken**” beteken realistiese teikens wat deur die munisipaliteit gestel mag word;

“**toelaatbare gebruik**” met betrekking tot eiendom, beteken die beperkte doeleindes waarvoor die eiendom gebruik mag word ingevolge enige beperkings opgelê deur ’n titelvoorwaarde, ’n bepaling van die munisipaliteit se stadsbeplanning of grondgebruikskema, of enige wetgewing van toepassing op enige spesifieke eiendom of eiendomme, of enige versagting van enige sodanige beperkings;

“**verbruiker**” beteken enige okkupeerder van enige perseel waartoe of waarop die munisipaliteit onderneem het om munisipale dienste te voorsien, of reeds voorsien, of, indien daar geen okkupeerder is nie, enige persoon met wie die munisipaliteit ’n diensooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van munisipale dienste tot sodanige perseel, of, indien daar geen sodanige persoon is nie, die eienaar van die perseel, en “**huishoudelike verbruiker**” of “**huishoudelike gebruiker**” van munisipale dienste beteken die persoon

of huishouding waaraan munisipale dienste ten opsigte van residensiële eiendom voorsien word;

“**verbruikersprysindeks**” beteken die verbruikersprysindeks (VPIX) soos bepaal en gepubliseer deur die Suid-Afrikaanse Buro van Standaarde;

“**voorkeurkliënt**” beteken ’n persoon aan wie die munisipaliteit spesiale toegewings mag maak.

HOOFSTUK I

KLIËNTESORG BEGINSELS, OOGMERKE EN IMPLEMENTERING, EN ONDERSKEIDING

2. Kliëntesorgbeginsels en oogmerke

(1) Die munisipaliteit se oogmerk is -

- (a) om progressief te beweeg na die sosiale en ekonomiese opheffing van die gemeenskap in harmonie met sy natuurlike omgewing;
- (b) om basiese dienste wat bekostigbaar is aan al sy mense en spesifiek aan die armes en minderbevoorregtes te voorsien, op voorwaarde dat waar van toepassing diensgelde, eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, rente, belastings of enige ander bedrag of bedrae verskuldig voortspruitend uit enige ander aanspreeklikheid of verpligting, betaal word;
- (c) om die gemeenskap aktief te betrek by die sake van die munisipaliteit, in besonder by beplanning, dienslewering en prestasiebestuur;
- (d) om effektiewe, doelmatige en deursigtige administrasie wat in ooreenstemming is met grondwetlike beginsels, te voorsien;
- (e) om te verseker dat die munisipaliteit finansiële en ekonomies volhoubaar is; en
- (f) om ’n samewerkende verhouding tussen die munisipaliteit en die gemeenskap te skep deur die erkenning van wedersydse regte en pligte.

(2) Die munisipaliteit formuleer, reguleer oor en implementeer ingevolge hierdie verordening ’n kliëntesorg en bestuurstelsel soos beoog in artikel 95 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000.

3. Munisipale bestuurder verantwoordelike beampte

Die munisipale bestuurder -

- (a) is aan die Uitvoerende Burgemeester verantwoordelik vir die

- implementering en uitvoering van die bepalings van hierdie verordening;
- (b) moet, vir die doeleindes van paragraaf (a), die nodige stappe doen om die bepalings van hierdie verordening te implementeer en uit te voer;
 - (c) is aan die Uitvoerende Burgemeester verantwoordelik vir die ooreengekome prestasie teikens soos deur die munisipaliteit goedgekeur, en vir hierdie doeleindes moet -
 - (i) aan die Uitvoerende Burgemeester verslag doen oor sake betreffende hierdie verordening, insluitende maar nie beperk tot -
 - (aa) die doeltreffendheid van administratiewe meganismes, hulpbronne, prosesse en prosedures om gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is, in te vorder;
 - (bb) rekening inligting, insluitende die aantal rekeninghouders, toename, kontantvloei en kliëntebestuur;
 - (cc) die tevredenheid vlakke van rekeninghouders betreffende gelewerde dienste; en
 - (dd) die doeltreffendheid van die munisipaliteit se armoedeverligting maatreëls; en
 - (ii) rekeninghouders aanmoedig en op druk uitoefen, waar nodig, om uitstaande rekeninge te vereffen binne die strekking van hierdie verordening; en
 - (iii) met die instemming van 'n rekeninghouer, 'n ooreenkoms met die rekeninghouer se werkgewer aangaan om van die salaris of loon van die rekeninghouer af te trek -
 - (aa) enige uitstaande bedrag soos ooreengekom; of
 - (bb) sodanige gereelde maandelikse bedrae soos ooreengekom, en mag spesiale aansporings vir werkgewers voorsien om sodanige ooreenkomste aan te gaan, en werknemers om in te stem tot sodanige ooreenkomste.

4. Onderskeiding tussen kliënte en vrystellings

(1) Ooreenkomstig die beginsels vervat in die Grondwet en artikels 74(3) en 75 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 mag die munisipaliteit onderskei tussen verskillende kategorieë van gebruikers en verbruikers ten opsigte van die tariewe wat gehef word, kategorieë van belastingbetalers, rekeninghouders, kliënte, debiteure, belastinge, dienste, diensstandaarde en ander aangeleenthede, met dien verstande dat sodanige onderskeidings te alle tye redelik is en volledig in elke jaarlikse begroting openbaar gemaak word.

(2) Die munisipaliteit mag 'n rekeninghouer, kategorie van rekeninghouders of ander persone skriftelik van die nakoming van 'n bepaling van hierdie verordening vrystel, onderhewig aan enige voorwaardes wat dit mag oplê, indien die toepassing of uitvoering van daardie bepaling onredelik blyk te wees, met dien verstande dat die munisipaliteit of sy gemagtigde agent nie vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening mag verleen nie wat aanleiding mag gee tot -

- (a) die verkwisting of buitensporige gebruik van water of elektrisiteit;
 - (b) die vermyding of ontduiking wat water- of elektrisiteitsbeperkings;
 - (c) betekenisvolle negatiewe uitwerking op openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
 - (d) die nie-betaling van dienste;
 - (e) die installering van pype en bybehoorsels wat nie aanvaarbaar is ingevolge die munisipaliteit se voorgeskrewe standarde nie; of
 - (f) nie-nakoming van enige Wet of enige regulasie daarvolgens uitgevaardig.
- (3) Die munisipaliteit of sy gevolmagtigde agent mag te enige tyd nadat ten minste 30 dae skriftelike kennis gegee is, enige vrystelling wat kragtens subartikel (2) toegestaan is, terugtrek.

HOOFSTUK 2 VERSKAFFING VAN MUNISIPALE DIENSTE

Deel 1

Aansoek vir voorsiening van dienste en diensooreenkomste, deposito's, rekeninge en betaling en beëindiging van diensooreenkomste

5. Aansoek vir voorsiening van munisipale dienste en diensooreenkomste

- (1) Enige aansoek vir enige voorsiening van dienste aan enige perseel moet by die munisipale kantore op die voorgeskrewe aansoekvorm gedoen word ten minste vier werksdae, of sodanige korter periode soos vir die munisipaliteit aanvaarbaar mag wees, voordat die dienste verlang word en moet voldoen aan die voorwaardes bepaal deur die munisipale bestuurder.
- (2) Na in werkingstelling van hierdie verordening mag slegs die eienaar van 'n eiendom of iemand met skriftelike goedkeuring van gemelde eienaar aansoek doen vir die voorsiening van munisipale dienste aan 'n eiendom.
- (3) Geen dienste sal voorsien word tensy en totdat 'n aansoek deur die

eienaar gedoen is en 'n diensooreenkoms in die formaat voorgeskryf deur die munisipaliteit aangegaan is en 'n deposito soos voorsien in artikel 6, betaal is.

(4) Die munisipaliteit moet by ontvangs van 'n aansoek vir die voorsiening van munisipale dienste, die betrokke aansoeker in kennis stel van die verskillende vlakke of standaarde van dienste en die toepaslike tariewe of gelde betaalbaar ten opsigte van elke vlak van diens.

(5) Die munisipaliteit sal slegs verplig wees om 'n spesifieke vlak van 'n munisipale diens wat versoek word, te voorsien indien dit reeds in normale loop van sake deur die munisipaliteit gelewer word en dan slegs indien die Munisipaliteit oor die middele en kapasiteit beskik om sodanige vlak van diens te voorsien.

(6) Indien die munisipaliteit –

(a) 'n aansoek vir die voorsiening van munisipale dienste of 'n spesifieke diens of vlak van 'n diens, weier;

(b) nie in 'n posisie is om sodanige munisipale diens of vlak van 'n diens op die datum waarop dit versoek word, te lewer nie;

(c) nie in 'n posisie is om hoegenaamd sodanige munisipale diens of vlak van 'n diens te lewer nie;

moet die munisipaliteit binne 'n redelike tyd, die aansoeker verwittig van sodanige weiering of onvermoë om die diens te lewer, die redes daarvoor en indien van toepassing wanneer die munisipaliteit in 'n posisie sal wees om sodanige munisipale diens of 'n spesifieke diens of vlak van 'n diens, te lewer.

6. Deposito's

(1) By goedkeuring van die aansoek en voordat die diens beskikbaar gestel word, mag die munisipaliteit van die aansoeker vereis -

(a) om by die munisipaliteit 'n som geld te deponeer vir munisipale dienste;

(b) om enige ander vorm van sekuriteit te voorsien; of

(c) om in te stem tot spesiale voorwaardes betreffende die betaling van die munisipale rekening, en gelde as sodanig by die munisipaliteit gedeponeer dien as sekuriteit.

(2) Die bedrag as deposito verlang word as deel van die munisipaliteit se tariefbeleid bepaal en mag vir verskillende kategorië verbruikers vasgestel word.

(3) Die Direkteur: Finansiële Dienste mag ten opsigte van voorkeur kliënte, verslapping van die voorwaardes van toepassing op deposito's soos

uiteengesit in subartikels (1) en (2), oorweeg en mag in die geval waar dienste afgesluit of beperk word, besluit om die deposito vir heraansluiting te verhoog.

(4) By beëindiging van die diensverskaffing moet die bedrag van sodanige deposito's, minus enige betalings verskuldig aan die munisipaliteit, aan 'n rekeninghouer terugbetaal word.

(5) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die betaling van rente op deposito's wat gehou word nie.

7. Rekeninge en aanspreeklikheid vir betaling

(1) Die rekeninghouer moet alle bedrae aan die munisipaliteit verskuldig soos aangedui op die munisipale rekening, betaal en die onus is op die rekeninghouer om die akkuraatheid van sodanige rekening te verifieer.

(2) 'n Rekeninghouer moet betaal vir gemeterde dienste en moet die eiendomsbelasting, ander munisipale koste, heffings, tariewe, boetes, rente, belastings of enige ander aanspreeklikheid of verpligting vanaf die datum van oorsprong van sodanige munisipale tariewe tot die geskrewe beëindiging van die dienste, betaal.

(3) 'n Rekeninghouer –

(a) moet, waar moontlik, een rekening gelewer word waarop die datum vir vereffening van die totale bedrag verskuldig uiteengesit word, onderhewig aan die bepalings van subartikel (14); en

(b) moet maandeliks in siklusse van ongeveer 30 dae gefaktureer word.

(4) Betaling moet op of voor sluitingstyd op die dag vir betaling ontvang word.

(5) Betaling wat deur middel van die elektroniese media of enige van die diensverskaffers deur die munisipaliteit aangestel om betalings namens dit te ontvang gemaak word, moet binne ten minste vier werksdae voor die finale datum gemaak sodat die betaling geprosesseer kan word, en rente word gehef indien die munisipaliteit betaling ontvang na die finale datum vir betaling.

(6) Waar die rekeninghouer 'n rekening deur middel van 'n diensverskaffer betaal binne vier of meer werksdae voor die finale datum vir betaling, en sodanige diensverskaffer versuim om die munisipaliteit van die betrokke betalingsbesonderhede te voorsien, mag sodanige diensverskaffer aanspreeklik gehou word vir alle koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is om die agterstallige bedrag wat verkeerdelik op die rekening van die rekeninghouer verskyn te verhaal, asook vir rente heffings.

(7) Die munisipaliteit mag die hoeveelheid gemeterde dienste wat in 'n tydperk of tydperke binne die interval tussen werklik agtereenvolgende lesings voorsien is beraam, welke interval nie 4 maande mag oorskry nie, en mag 'n rekening aan die rekeninghouer lewer vir die hoeveelheid gemeterde dienste wat aldus beraam is.

(8) Indien 'n rekeninghouer ontevrede is met 'n rekening wat gelewer is vir gemeterde dienste wat deur die munisipaliteit verskaf is, mag sodanige rekeninghouer, voor die datum vir betaling wat daarop verskyn, beswaar aanteken teen die rekening, met redes uiteengesit vir sodanige ontevredenheid.

(9) Indien enige dispuut ontstaan ten opsigte van die bedrag wat deur 'n rekeninghouer verskuldig is, en onderworpe aan die bepalinge van artikel 102 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), moet die rekeninghouer ten spyte van sodanige dispuut voortgaan om gereelde betalings te maak teen die finale datum vir betaling, gebaseer op die berekening van die gemiddelde munisipale rekening vir die voorafgaande drie maande voor ontstaan van die dispuut, met in aanmerking geneem rente op die rekening asook die jaarlikse wysigings van tariewe van die munisipaliteit.

(10) 'n Fout of weglating op enige rekening of versuim om 'n rekening te lewer stel nie die rekeninghouer vry van die verpligting om teen die finale datum te betaal nie.

(11) Indien 'n rekeninghouer water of elektrisiteit gebruik vir 'n gebruikskategorie anders as wat deur die munisipaliteit voorsien word en as gevolg waarvan geen koste gehef word vir water of elektrisiteit sodanig gebruik, of koste gehef word vir die water of elektrisiteit teen 'n tarief laer as waarvoor die rekeninghouer aangeslaan moet word, is die rekeninghouer aanspreeklik vir die bedrag wat verskuldig is aan die munisipaliteit ooreenkomstig die voorgeskrewe koste ten opsigte van -

- (a) die hoeveelheid water of elektrisiteit wat die rekeninghouer gebruik het en waarvoor koste nie teen die rekeninghouer gehef is nie; of
- (b) die verskil tussen die koste van die water of elektrisiteit wat deur die rekeninghouer gebruik is teen die tarief wat teen die rekeninghouer gehef is en die koste van die water of elektrisiteit teen die tarief wat teen die rekeninghouer gehef moes word.

(12) 'n Rekeninghouer is nie geregtig op 'n vermindering in die bedrag wat betaalbaar is vir gemeterde dienste wat verlore gegaan het as gevolg van 'n foutiewe meter nie, tot tyd en wyl die voorwaardes van artikel 13(8)(c) nagekom is.

- (13) Die munisipaliteit mag -
- (a) enige afsonderlike rekening van 'n rekeninghouer wat vir betaling aan die munisipaliteit verskuldig is, konsolideer; en
 - (b) enige betaling deur 'n rekeninghouer krediteer teen enige skuld van so 'n rekeninghouer.
- (14) Die eienaar van eiendom mag 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan ingevolge waarvan betaling van eiendomsbelasting jaarliks geskied, in welke geval betaling gemaak moet word voor of op die datum bepaal deur die munisipaliteit.
- (15) Waar 'n rekening nie ten volle vereffen word nie, sal enige mindere bedrag wat aangebied en deur die munisipaliteit aanvaar word, nie geag word as volle en finale vereffening van sodanige rekening te wees nie, tensy die Munisipale Bestuurder skriftelik die betaling van so 'n mindere bedrag aanvaar het as volle en finale vereffening van die betrokke rekening.
- (16) Die munisipaliteit onderneem om strategies geleë betaalkantore en kassiers regoor sy regsgebied te voorsien en in stand te hou.

8. Beëindiging van diensooreenkoms

- (1) Die voorneme om 'n diensooreenkoms te beëindig moet skriftelik aan die ander party oorgedra word.
- (2) Waar 'n eiendom verkoop is, mag 'n eienaar 'n diensooreenkoms beëindig deur nie minder nie as vier werksdae skriftelike kennisgewing aan die munisipaliteit te gee.
- (3) Die munisipaliteit mag deur skriftelike kennisgewing van nie minder nie as vier werksdae, 'n rekeninghouer in kennis stel van die beëindiging van die ooreenkoms vir die lewering van munisipale dienste indien –
- (a) die rekeninghouer hierdie verordening oortree het en nagelaat het om sodanige oortreding reg te stel; of
 - (b) die munisipaliteit nie kan voortgaan om munisipale dienste aan die rekeninghouer te voorsien nie, as gevolg van 'n ooreenkoms met 'n ander owerheid wat in die toekoms sodanige dienste aan die rekeninghouer moet voorsien.

Deel 2

Nie-betaling van munisipale rekeninge

9. Reëlins vir betalings

- (1) Sou 'n rekeninghouer nie in staat wees om die munisipale rekening ten volle te betaal nie, mag die rekeninghouer die munisipaliteit nader met die doel om korttermyn reëlins te tref vir die vereffening van die rekening.

- (2) Indien 'n rekeninghouer, nadat enige stappe ingevolge artikel 13 geneem is, probleme ondervind om die munisipale rekening te betaal, mag die rekeninghouer die munisipaliteit nader met die doel om reëlings te tref vir die vereffening van die rekening, en die rekeninghouer moet 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan om die uitstaande en verskuldigde bedrag aan die munisipaliteit te vergoed volgens die voorwaardes en op die basis bepaal deur die munisipale bestuurder.
- (3) Die skriftelike ooreenkoms moet namens die munisipaliteit deur 'n behoorlik gemagtigde beampte onderteken word.
- (4) In die geval waar reëlings vir betaling getref is mag die munisipaliteit –
- (a) die deposito hersien;
 - (b) van die rekeninghouer vereis om per stoporder of debietorder te betaal;
 - (c) van die rekeninghouer vereis om oor te skakel na 'n voorafbetaalde meterstelsel; of
 - (d) enige ander vorm van sekuriteit vereis, ingesluit persoonlike borgtog deur die direkteure of lede van 'n maatskappy, beslote korporasie, trust of beheerliggaam.

10. Rente op agterstallige munisipale rekeninge

- (1) Die munisipaliteit mag rente hef of verhaal teen 'n koers deur dit bepaal ten opsigte van enige agterstallige bedrae wat verskuldig en betaalbaar is.
- (2) Ongeag die rede vir nie-betaling, of waar 'n reëling getref is ingevolge artikel 9, is rente verskuldig indien 'n rekening onbetaal is.
- (3) Rente word maandeliks bereken teen die rentekoers wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, en 'n gedeelte van 'n maand word gereken as 'n maand.
- (4) Rente is betaalbaar indien betaling nie by 'n kantoor van die munisipaliteit ontvang word of tot die krediet van die bankrekening van die munisipaliteit teen die sluiting van besigheid op die betaaldatum.

11. Nie-betaling van rekeninge en meganismes vir skuldinvordering

- (1) Waar toepaslik, moet die munisipaliteit te alle tye poog om 'n rekeninghouer in kennis te stel van voornemens om 'n diens af te sluit of te beperk, en die volgende meganismes mag gebruik word indien 'n rekeninghouer versuim om 'n rekening te betaal teen die finale betaaldatum :
- (a) aflewering of pos van 'n finale aanmaning met 'n verduideliking aan die rekeninghouer van die stand van die rekening en die gevolge van nie-betaling of 'n reëling nie getref is nie;

- (b) die rekeninghouer woordeliks, skriftelik, telefonies of elektronies in kennis stel van die agterstallige bedrag en die voorneme om dienste af te sluit of te beperk;
 - (c) afsluiting of beperking van die verskaffing van munisipale dienste aan die perseel en diening van 'n afsluitings- of beperkingskennisgewing aan die rekeninghouer; of
 - (d) die munisipale rekening van die rekeninghouer debiteer met al die betrokke heffings en boetes goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (2) Ingeval die water- of elektrisiteitstoevoer na 'n perseel, ooreenkomstig die bepalings van hierdie artikel afgesluit word, word sodanige water- of elektrisiteitstoevoer heraangesluit slegs sodra –
- (a) die bedrae verskuldig tesame met rente ten volle vereffen is of 'n ooreenkoms vir afbetaling daarvan met die skuldenaar aangegaan is ooreenkomstig die bepalings en voorwaardes van die munisipaliteit se aanvaarde Kredietbeheer en Skuldinvorderingsbeleid ; en
 - (b) die afsluiting- en/of heraansluitingsgelde soos in die munisipaliteit se Tariefbeleid vasgestel, betaal is.
- (3) Waar die gemeterde gebruik beëindig of beperk is, en indien die rekeninghouer steeds versuim om die rekening te betaal, mag die perseel met gereelde tussenposes herbesoek word om te verseker dat die gemeterde verskaffing beëindig of beperk bly, en indien daar gevind word dat die dienste wat voorheen beëindig of beperk is, weer herstel is -
- (a) het die munisipaliteit die reg om enige stappe te doen wat vereis word ingevolge artikel 31, en die rekeninghouer is verantwoordelik vir die betrokke heffings of koste of skade wat gely is;
 - (b) mag die munisipaliteit weier om dienste te verskaf vir 'n tydperk soos deur die munisipaliteit bepaal; en
 - (c) mag die munisipaliteit in die geval van die gebruik van 'n voorafbetaalde meettoestel, die verdere verkoop van voorafbetaalde dienste staak.
- (4) Waar 'n behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit die perseel besoek het met die doel om die dienste te beëindig of te beperk en belemmer of verhinder is om sodanige beëindiging of beperking uit te voer, word 'n bedrag gelyk aan die voorgeskrewe koste vir 'n heraansluiting betaalbaar vir elke besoek wat nodig is vir die doel van sodanige beëindiging of beperking, onderhewig aan 'n maksimum van

- twee sodanige besoeke waartydens beëindiging of beperking nie uitgevoer kon word nie.
- (5) Die munisipaliteit mag enige een of meer van die volgende meganismes gebruik om volle betaling van enige verskuldigde bedrae te verseker:
- (a) van die rekeninghouer vereis om na 'n ander meterstelsel oor te skakel;
 - (b) toewysing van 'n gedeelte van enige voorafbetaalde betalings na ander skulde;
 - (c) publikasie van 'n lys van rekeninghouders wat in verstek bly;
 - (d) weerhouding van betaling van 'n hulptoelae en onderworpe aan die bepaling van artikel 30, die rekeninghouer uitsluit van die tenderproses;
 - (e) weerhouding van betaling op kontrakte vir die vereffening van die munisipale rekening;
 - (f) hersiening en wysiging van die voorwaardes van die diensooreenkoms;
 - (g) instelling van geregtelike stappe vir invordering van die skuld;
 - (h) die rekeninghouer klassifiseer as 'n onbetroubare kliënt;
 - (i) gebruik maak van eksterne skuldinvordering spesialiste of agente;
 - (j) aandringing op omskakeling na 'n voorafbetaalde meettoestel op koste van die rekeninghouer; of
 - (k) enige ander metodes deur die munisipaliteit soos van tyd tot tyd gemagtig om agterstallige bedrae in te vorder.
- (6) Die koste van invordering, waar van toepassing, is vir die rekening van die rekeninghouer.
- (7) Onderhewig aan die bepalinge van artikels 28 en 29 van die Wet op Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004), bly die reg van krag om dienste te weier, te beperk, af te sluit of te beëindig weens die nie-betaling van enige eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, tariewe, boetes, rente, belastings of enige ander bedrag of bedrae wat betaalbaar is voortspruitend uit enige aanspreeklikheid of verpligting, nieteenstaande die feit dat -
- (a) betaling bedoel was vir enige spesifieke diens; of
 - (b) die persoon wat 'n diensooreenkoms vir die verskaffing van dienste met die munisipaliteit aangegaan het en die eienaar verskillende entiteite of persone is, soos die geval mag wees.

Deel 3

Metertoerusting en meting van dienste

12. Algemene bepalings

Die munisipaliteit mag verskeie metertoerusting bekendstel en mag 'n rekeninghouer aanmoedig om na 'n stelsel oor te skakel wat tot voordeel van die munisipaliteit en rekeninghouders sal wees.

13. Metertoerusting en meting van verbruik

(1) Die munisipaliteit moet, op koste van die verbruiker by wyse van 'n direkte heffing of voorgeskrewe gelde, toepaslike tarief metertoerusting by die metingspunt vir die meet van gemeterde dienste voorsien, installeer en onderhou.

(2) Die munisipaliteit behou die reg om gemeterde dienste na 'n blok winkels, woonstelle, deelhuse en soortgelyke geboue vir die gebou as 'n geheel, of vir 'n individuele eenheid, of vir 'n groep eenhede, te voorsien.

(3) Waar enige gebou waarna in subartikel (2) verwys word deur die munisipaliteit as 'n geheel van gemeterde dienste voorsien word –

- (a) mag die eienaar, op eie koste, toepaslike sub-metertoerusting vir elke winkel, woonstel of deelhuis verskaf en installeer; of
- (b) mag die munisipaliteit, op koste van die eienaar, vereis dat 'n meter vir elke eenheid op enige perseel wat afsonderlik bewoon word, geïnstalleer word, ten einde die hoeveelheid gemeterde dienste wat aan elke eenheid verskaf word, te bepaal.

(4) Waar die elektrisiteit wat deur verbruikers gebruik word teen verskillende tariewe gehef word, moet die verbruik afsonderlik vir elke tarief gemeet word.

(5) Waar sub-metertoerusting geïnstalleer is, moet voorsiening apart van die munisipaliteit se metertoerusting gemaak word, waar toepaslik.

(6) Behalwe in die geval van voorafbetaalde meters, word die hoeveelheid gemeterde dienste wat deur 'n verbruiker gebruik word gedurende enige meetperiode bepaal deur lesing van die toepaslike meter of meters wat deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, op die begin en einde van sodanige meetperiode, behalwe waar die metertoerusting foutief gevind is.

(7) Vir doeleindes van berekening van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is vir die hoeveelheid gemeterde dienste wat gebruik is, word geag dat dieselfde bedrag vir gemeterde dienste verbruik is gedurende elke tydperk van 24 uur tussen lesings.

(8) Die volgende is van toepassing ten opsigte van die akkuraatheid van meting :

- (a) 'n meter word afdoende geag om akkuraat te registreer indien sy foute, wanneer getoets op die wyse voorgeskryf in subartikel

- (13), binne perke van die fout is soos voorsien in die toepaslike standaardspesifikasies;
- (b) die munisipaliteit het die reg om sy metertoerusting te toets, en indien deur middel van toetsing of andersins vasgestel word dat sodanige metertoerusting foutief is, moet die munisipaliteit –
- (i) in die geval van 'n kredietmeter, die rekening gelewer regstel; of
 - (ii) in die geval van voorafbetaalde meters :
 - (aa) 'n rekening lewer waar die meter onderregistreer; of
 - (bb) 'n gratis bewys uitreik waar die meter oorregistreer;
- en
- (c) die verbruiker is geregtig om die metertoerusting deur die munisipaliteit te laat toets by betaling van die voorgeskrewe gelde, en indien gevind word dat die metertoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelsel akkuraatheid soos in die toepaslike standaardspesifikasies voorsiening gemaak word nie, moet 'n regstelling ingevolge paragraaf (b) en subartikel (7) gemaak word en die voornoemde gelde moet terugbetaal word.
- (9) Geen veranderinge, herstelwerk, toevoegings of aansluitings van enige aard mag aan die verskaffing kant van die metingspunt aangebring word nie, tensy spesifiek skriftelik deur die munisipale bestuurder goedgekeur.
- (10) Alvorens die munisipaliteit enige opwaartse aanpassing van 'n rekening ingevolge subartikel (8)(b) maak, moet die munisipaliteit –
- (a) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldwaarde van die aanpassing wat gemaak gaan word en die redes daarvoor;
 - (b) in sodanige kennisgewing voldoende besonderhede voorsien om die verbruiker in staat te stel om verdoë daarop te rig;
 - (c) in sodanige kennisgewing die verbruiker versoek om binne 21 dae of sodanige langer tydperk wat die munisipaliteit mag toegelaat, dit van skriftelike redes, indien enige, te voorsien waarom die rekening nie aangepas moet word soos aangedui nie, en indien die verbruiker versuim om enige verdoë gedurende die tydperk te rig is die munisipaliteit geregtig om die rekening aan te pas soos aangedui in paragraaf (a).
- (11) Die munisipaliteit moet enige verdoë oorweeg wat ingevolge subartikel (10) deur die verbruiker voorsien is en mag die rekening toepaslik aanpas.
- (12) Indien die munisipale bestuurder besluit dat sodanige verdoë nie bewys lewer wat 'n wysiging van die geldwaarde bepaal ingevolge subartikel (15) geregverdig nie, is die munisipaliteit geregtig om die rekening aan te pas soos ingevolge subartikel (10)(a) aangedui, en het die verbruiker die reg om

appèl aan te teken teen die besluit van die beamppte ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Strukture, 2000 (Wet 32 van 2000).

(13) Meters word getoets op die wyse voorsien in die toepaslike standaardspesifikasies.

(14) Wanneer 'n aanpassing gemaak word aan die verbruik geregistreer op 'n meter ingevolge subartikel (8)(b) of (8)(c), word sodanige aanpassing gebaseer op die foutpersentasie van die meter soos bepaal deur die toets waarna in subartikel (13) verwys word, of op 'n berekening deur die munisipaliteit van verbruiksdata in sy besit, en waar van toepassing, moet toegewings gemaak word vir seisoenale of ander variasies wat verbruik mag beïnvloed, waar moontlik.

(15) Wanneer 'n aanpassing gemaak is soos beoog in subartikel (14), mag die aanpassing nie 'n tydperk van ses maande voor die datum waarop die metertoerusting as onakkuraat bevind is, oorskry nie, met dien verstande dat die toepassing van hierdie subartikel nie 'n verbruiker verhoed om oorbetalings terug te eis vir enige langer tydperk waar die verbruiker in staat is om die eis te bewys deur middel van die normale regsproses nie.

(16) Die munisipaliteit mag wegdoen met die gebruik van 'n meter in die geval van –

- (a) 'n outomatiese sprinkelbrandinstallasie; of
- (b) spesiale omstandighede wat sodanige wegdoening mag regverdig.

(17) Die munisipaliteit mag by kennisgewing –

- (a) die verbruik van gemeterde dienste verbied of beperk –
 - (i) vir spesifieke of nie-spesifieke doeleindes;
 - (ii) gedurende gespesifiseerde ure van die dag of op gespesifiseerde dae of andersins dan gedurende gespesifiseerde ure van die dag of op gespesifiseerde dae; en
 - (iii) in 'n gespesifiseerde of nie-gespesifiseerde wyse
- (b) bepaal en oplê –
 - (i) perke op die hoeveelheid gemeterde dienste wat oor 'n gespesifiseerde periode verbruik mag word;
 - (ii) koste addisioneel tot daardie voorgeskryf ten opsigte van die voorsiening van gemeterde dienste bokant die perk beoog in subparagraaf (i); en
 - (iii) 'n algemene bo-koste op die voorgeskrewe kostes ten opsigte van die voorsiening van gemeterde dienste; en
- (c) beperkings of voorbehoude oplê op die gebruik of wyse van gebruik of disposisie van 'n toestel by wyse waarvan gemeterde

dienste gebruik of verbruik word, of op die aansluiting van sodanige toestel.

(18) Die munisipaliteit mag die toepassing van die bepalings van 'n kennisgewing gepubliseer ingevolge subartikel (17) beperk tot gespesifiseerde gebiede en klasse van rekeninghouders, persele en aktiwiteite, en mag voorsiening maak vir die munisipaliteit om afwykings en vrystellings van, en die verslapping van enige van die bepalings, toe te laat.

(19) Ten einde voldoening aan 'n kennisgewing gepubliseer ingevolge subartikel (17) te verseker, mag die munisipaliteit neem, of per skriftelike kennis van 'n rekeninghouer op die rekeninghouer se koste vereis om te neem, sodanige maatreëls, ingesluit die installering van metingstoestelle en toestelle vir beperking van die vloeï van gemeterde dienste, soos nodig mag wees.

(20) Addisioneel tot die persoon deur wie se handeling of versuim 'n oortreding van, of gebrek om te voldoen aan, die terme van 'n kennisgewing gepubliseer ingevolge subartikel (17) werklik begaan is, word dit vermoed dat die rekeninghouer ten opsigte van die persele waaraan gemeterde dienste voorsien is, ook die oortreding begaan het of versuim het om daaraan te voldoen, tensy bewys gelewer word dat die rekeninghouer alle redelike stappe geneem het om sodanige oortreding of versuim deur enige ander persoon te voorkom, met dien verstande dat die feit dat die rekeninghouer opdrag aan die ander persoon gegee het nie in sigself aanvaar sal word as voldoende bewys dat die rekeninghouer alle sodanige stappe geneem het nie.

(21) Die bepalings van hierdie artikel is ook van toepassing ten opsigte van gemeterde dienste wat direk deur die munisipaliteit aan rekeninghouders buite sy regsgebied voorsien word, nieteenstaande enigiets tot die teendeel in die voorwaardes wat sodanige voorsiening beheer, tensy andersins gespesifiseer in die kennisgewing gepubliseer ingevolge subartikel (17).

(22) Indien optrede as 'n saak van dringendheid nodig is om die vermorsing van gemeterde dienste, vullis of riolering, skade aan eiendom, lewensgevaar of waterbesoedeling te voorkom, mag die munisipaliteit –

- (a) sonder vooraf kennis die voorsiening van gemeterde dienste aan enige perseel diskonnekteer; en
- (b) sodanige perseel betree en noodsaaklike werk verrig, soos dit mag goeddink, en addisioneel per skriftelike kennisgewing van die rekeninghouer vereis om binne 'n gespesifiseerde periode sodanige verdere werk te verrig soos wat die munisipaliteit mag nodig ag.

(23) Die munisipaliteit mag van die rekeninghouer die koste van enige werk onderneem ingevolge subartikel 22(b) verhaal waar sodanige werk

ondernem was as gevolg van 'n onwettige handeling of versuim deur die rekeninghouer.

(24) Voordat enige gemeterde of voorafbetaalde gemeterde voorsienings wat gediskonnekteer of beperk was weens nie-betaling herstel word, moet 'n rekeninghouer alle gelde en koste soos deur die munisipaliteit bepaal, betaal.

(25) Die munisipaliteit mag op die skriftelike versoek van 'n rekeninghouer en op die datums versoek deur die rekeninghouer –

- (a) die toevoer van gemeterde dienste na die rekeninghouer se perseel afsluit; en
- (b) by betaling van die voorgeskrewe koste vir herstelling, die toevoer vir die voorsiening van sodanige dienste herstel.

(26) Die volgende is van toepassing by die lees van krediet meters :

- (a) tensy andersins voorgeskryf, word krediet meters normaalweg gelees met intervale van ongeveer een maand en die vaste of minimum koste verskuldig ingevolge die tarief word dienooreenkomstig bereken, en die munisipaliteit is nie verplig om enige aanpassings te maak ten opsigte van sodanige koste nie;
- (b) indien die kredietmeter nie gelees kan word nie, vir watter rede ook al, mag die munisipaliteit 'n beraamde rekening lewer, en die beraamde verbruik moet aangepas word in 'n daaropvolgende rekening ooreenkomstig die hoeveelheid wat werklik verbruik is;
- (c) wanneer 'n rekeninghouer 'n perseel ontruim en 'n finale lesing van die meter nie moontlik is nie, mag 'n beraming van die verbruik gemaak word en die finale rekening dienooreenkomstig gelewer word;
- (d) indien 'n spesiale lesing van die meter deur 'n verbruiker verlang word, kan dit verkry word teen betaling van die voorgeskrewe gelde; en
- (e) indien enige berekening, lesing of metingsfout gevind word ten opsigte van enige rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is –
 - (i) moet die fout in daaropvolgende rekenings reggestel word;
 - (ii) is enige sodanige regstelling slegs van toepassing ten opsigte van rekeninge vir 'n tydperk van ses maande wat die datum waarop die fout op die rekeninge ontdek is, voorafgaan;
 - (iii) word die regstelling gebaseer op die werklike tariewe van toepassing gedurende die periode; en
 - (iv) verhoed die toepassing van hierdie artikel nie 'n verbruiker om oorbetaling vir enige langer tydperk terug te eis waar die

verbruiker in staat is om die eis deur middel van die normale regsproses te bewys nie.

- (28) Die volgende is van toepassing op voorafbetaalde metering :
- (a) geen terugbetaling van die bedrag wat aangebied is vir die koop van krediet vir elektrisiteit of water word by die verkooppunt gegee nadat die proses in aanvang geneem het vir die uitreiking van die voorafbetaalde meterbewys, met dien verstande dat hierdie artikel nie van toepassing sal wees op Standaard Oordrag Spesifikasie toerusting (SOS bewyse);
 - (b) afskrifte van voorheen uitgereikte bewyse vir die oordrag van krediet na die voorafbetaalde meter mag op versoek van die verbruiker uitgereik word;
 - (c) wanneer 'n rekeninghouer enige perseel ontruim waar 'n voorafbetaalde meter geïnstalleer is, word geen terugbetaling vir die oorblywende krediet op die meter deur die munisipaliteit aan die eienaar gemaak nie;
 - (d) die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herstelling van krediet op 'n voorafbetaalde meter wat verlore gegaan het weens peutering met, of die verkeerde gebruik of die misbruik van, voorafbetaalde meters of bewyse nie;
 - (e) waar 'n rekeninghouer enige eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, rente, belastings of enige ander bedrag of bedrae aan die munisipaliteit verskuldig is voortspuitend uit enige aanspreeklikheid of verpligting, mag die munisipaliteit 'n persentasie van die bedrag wat deur die rekeninghouer aangebied word, aftrek ter aflossing van die bedrag wat aan die munisipaliteit verskuldig is; en
 - (f) die munisipaliteit mag verkopers aanstel vir die verkoop van krediet vir voorafbetaalde meters en waarborg nie die voortgesette bedryf van enige verkoper nie.

14. Herverkoop van water of elektrisiteit

(1) Geen rekeninghouer aan wie gemeterde dienste ingevolge hierdie verordening voorsien word, mag water of elektrisiteit verkoop of voorsien aan enige ander persoon of persone vir sodanige gebruik op enige perseel anders as daardie ten opsigte waarvan sodanige ooreenkoms gemaak is, of toelaat of aanbied dat sodanige herverkoop of voorsiening gemaak word, tensy vooraf toestemming van die munisipaliteit verkry is.

(2) Indien die munisipaliteit die toestemming ingevolge subartikel (1) verleen, mag dit die maksimum bedrag waarteen die water of elektrisiteit

verkoop mag word bepaal en enige sodanige ander voorwaardes oplê soos wat dit nodig ag.

(3) Die toestemming bedoel in subartikel (1) mag te enige tyd teruggetrek word

(4) Waar water of elektrisiteit herverkoop word vir gebruik op dieselfde perseel, moet sodanige herverkoop in ooreenstemming wees met die tarief en onderhewig aan sodanige voorwaardes soos die munisipaliteit mag oplê.

Deel 4

Maatreëls vir armoedeverligting

15. Vereistes vir bystand aan hulpbehoewendes

(1) Om te kwalifiseer vir hulpverlening moet die volgende vereistes nagekom word:

- (a) die aansoeker moet 'n rekeninghouer wees;
- (b) die aansoeker moet voor 'n datum soos deur die munisipaliteit bepaal, jaarliks, of met sodanige intervalle soos deur die munisipaliteit bepaal, aansoek doen vir die status om as 'n arm huishouding geklassifiseer te word, en vir hierdie doel moet –
 - (i) die voorgeskrewe vorms voltooi en onderteken; en
 - (ii) enige ander dokumentasie of inligting soos deur die munisipaliteit vereis, voorsien.
- (c) die aansoeker mag nie die eienaar van meer as een eiendom wees nie en hy of sy moet die perseel okkupeer; en
- (d) die gesamentlike huishoudelike inkomste mag nie die bedrag soos deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (2) bepaal, oorskry nie;

(2) Ten einde die gesamentlike huishoudelike inkomste soos beoog in subartikel (1)(d) te bepaal, mag die munisipaliteit 'n bedrag stipuleer, of 'n maksimum bedrag bepaal, gebaseer op een of meer van die volgende:

- (a) waterverbruik;
- (b) elektrisiteitsverbruik; of
- (c) die munisipale waardasie van die eiendom, welke waardasie nie die waarde soos deur die munisipaliteit bepaal, mag oorskry nie.

(3) In die geval van 'n huurder –

- (a) moet die huurder persoonlik aansoek doen en mag slegs kwalifiseer vir die koste van elektrisiteit, water en vullis en rioleringsgelde, vir welke koste hy of sy 'n munisipale rekening moet ontvang; en

- (b) die persoon wat die huur betaalbaar deur die huurder ontvang, hetsy vir die persoon se eie rekening of as agent vir enige ander persoon wat daarop geregtig is of 'n belang daarby het, is verantwoordelik vir eiendomsbelasting.
- (4) In die geval waar die rekeninghouer oorlede is, moet die bestaande en toekomstige rekening van die huishouding ingevolge die maatreëls vir bystand aan hulpbehoewendes aanvaar word, op voorwaarde dat slegs die oorlewende eggenoot of afhanklike kinders aansoek mag doen of baat.
- (5) Die onus rus op die hoof van die hulpbehoewende huishouding om die munisipaliteit in kennis te stel sodra omstandighede ter enige tyd sodanig verander dat daar nie meer voldoen word aan die vereistes van hierdie artikel nie en terselfdertyd volledige besonderhede van sodanige veranderde omstandighede aan die munisipaliteit te verstrek.

16. Kredietverlening

- (1) Huishoudings wat kwalifiseer vir armoedeverligting maatreëls mag 'n krediet ontvang vir sommige of al die volgende soos bepaal deur die munisipaliteit :
 - (a) 'n hoeveelheid elektrisiteit plus basiese tarief;
 - (b) 'n hoeveelheid water plus basiese tarief;
 - (c) vullisverwyderingsgelde;
 - (d) rioleringsgelde;
 - (e) belastings; of
 - (f) enige ander diensgelde, belastings of koste benewens die gelewerde dienste.
- (2) Die munisipaliteit het die reg om 'n aansoek vir armoedeverligting op 'n gereelde basis te heroorweeg en die eiendom gemeld in artikel 15(1)(c) te enige redelike tyd te besoek vir die doel om die inligting wat in die aansoek verstrekkend is, te verifieer.
- (3) Die normale belastings, gelde en tariewe en die vereiste om 'n rekening te betaal sal van toepassing wees indien 'n huishoudelike rekening die verleende kredietperke soos deur die munisipaliteit goedgekeur, oorskry.
- (4) Die Munisipaliteit sal die reg hê om 'n aansoek af te keur indien die jaarlikse bewilliging vir finansiële bystand aan hulpbehoewende huishoudings te enige tyd uitgeput is of uitgeput word.

17. Kansellering van registrasie

- (1) Registrasie as 'n hulpbehoewende huishouding word in die volgende gevalle gekanselleer en verbeur sodanige huishouding alle finansiële bystand

wat aan die betrokke huishouding toegestaan is vir die onverstreke termyn waarvoor die bystand toegestaan is:

- (a) waar dit bevind word dat valse inligting in die aansoekvorm of ander dokumentasie en/of verklarings verstrek is;
 - (b) indien die hoof van die hulpbehoewende huishouding na verloop van 30 dae nadat finansiële bystand aan so 'n huishouding opgeskort is vanweë gebrekkige bewys van kwalifikasie vir bystand, weier, versuim of in gebreke bly om die inligting soos vereis deur die munisipaliteit in artikel 15(1)(b) te verstrek;
 - (c) indien dit bevind word dat omstandighede sodanig verander het dat die hulpbehoewende huishouding nie meer voldoen aan een of meer van die vereistesvir registrasie nie.
- (2) Nieteenstaande enigiets andersluidend hierin vervat, sal die munisipaliteit geregtig wees om, benewens die strafregtelike vervolging van die hoof of enige lid van so 'n huishouding, die finansiële bystand toegestaan en ingevolge die bepalings van artikel 16 aangewend, terug te vorder –
- (a) in die geval vermeld in subartikel (1)(a) en (b) – vanaf die datum waarop die finansiële bystand toegestaan is; en
 - (b) in die geval vermeld in subartikel (1)(c) vanaf die datum waarop die omstandighede waarna daarin verwys word, verander het of indien so 'n datum nie vasgestel kan word nie, vanaf die datum waarop dit vasgestel is dat die betrokke huishouding nie meer aan die kwalifiserende vereistes voldoen nie.

HOOFSTUK 3: TARIIEWE

Deel 1

Algemene beginsels, berekening van tariewe vir hoofdienste

18. Algemene beginsels

(1) Die munisipaliteit aanvaar, onderhewig aan subartikel (14), artikels 21(3)(d) en (e) en 22(5)(d), 'n tweeledige tariefstruktuur bestaande uit 'n vaste basiese heffing gekoppel aan 'n geld gebaseer op verbruik welke tariewe gedurende die finansiële jaar aangepas mag word wanneer sodanige aanpassing vereis of goedgekeur word ingevolge nasionale of provinsiale wetgewing.

(2) By die vasstelling van sy jaarlikse tariewe moet die munisipaliteit te alle tye in ag neem van die –

- (a) tariewe elders van toepassing in die ekonomiese streek; en
 - (b) impak wat sy eie tariewe op plaaslike ekonomiese ontwikkeling mag hê
- (3) Met die uitsondering van armoedeverligting maatreëls goedgekeur deur die munisipaliteit, moet dienste tariewe opgelê deur die munisipaliteit gesien word as verbruikersheffings en nie belastinge nie, en die vermoë van die betrokke verbruiker of gebruiker van die dienste waarop sodanige tariewe betrekking het om vir sodanige dienste te betaal, mag nie as relevante kriteria beskou word nie.
- (4) Die munisipaliteit moet verseker dat sy tariewe eenvormig en billik regdeur die munisipale gebied toegepas word.
- (5) Tariewe vir die volgende dienste deur die munisipaliteit gelewer moet sover moontlik die koste verhaal wat met die lewering van elke betrokke diens gepaard gaan en, waar wenslik, 'n surplus lewer soos vasgestel in elke jaarlikse begroting :
- (a) elektrisiteitsvoorsiening;
 - (b) watervoorsiening;
 - (c) sanitasie dienste, ingesluit riool en afvalwater wegdoeningsdienste; en
 - (d) vullis (vaste afval) verwyderingsdienste; of
 - (e) enige ander dienste gelewer deur die munisipaliteit.
- (6) Die tarief wat 'n spesifieke verbruiker of gebruiker betaal, moet direk in verband staan met die standaard van die diens ontvang en die hoeveelheid van die betrokke diens gebruik of verbruik.
- (7) Die munisipaliteit moet jaarliks sy armoedeverligting maatreëls hersien soos beoog in artikels 15 en 16, en moet uiteensit die –
- (a) munisipaliteit se kosteverhalingsbeleid ten opsigte van die tariewe wat dit op geregistreeerde hulpbehoewendes hef; en
 - (b) die implikasies van sodanige beleid vir die tariewe wat dit op ander gebruikers en verbruikers in die munisipale gebied oplê.
- (8) (a) Die munisipaliteit se tariefbeleid moet deursigtig wees.
- (b) Die mate waarin daar kruissubsidiëring tussen kategorieë van verbruikers of gebruikers is moet duidelik wees vir alle verbruikers of gebruikers van die betrokke diens.
- (9) Die munisipaliteit onderneem om –
- (a) te verseker dat sy tariewe verduidelik word aan en verstaan word deur alle verbruikers en gebruikers wat deur hierdie verordening geaffekteer word; en
 - (b) sy dienste koste-effektief te lewer ten einde die bes moontlike koste van dienslewering te verseker.

(10) In die geval van direkte meetbare dienste, naamlik elektrisiteit en water, moet die verbruik van sodanige dienste behoorlik deur die munisipaliteit gemeter word, en meters moet waar omstandighede dit redelikerwys toelaat, op 'n maandelikse basis gelees en die gelde wat op verbruikers gehef word moet proporsioneel wees tot die hoeveelheid van die dienste wat deur hulle verbruik.

(11) By die oorweging van die koste van sy water, elektrisiteit en rioleringsdienste, moet die munisipaliteit die hoë kapitaalkoste vir die instelling en uitbreiding van sodanige dienste en die gevolglike hoë vastekoste, teenoor die veranderlike bedryfskoste van daardie dienste, in aanmerking neem.

- (12) (a) Die munisipaliteit se tariewe vir elektrisiteitsdienste word vasgestel ten einde te verseker dat daardie verbruikers wat hoofsaaklik verantwoordelik is vir spitsaanvraag en gevolglik vir die aangaan van die gepaardgaande aanvraaggelde van Eskom deur die munisipaliteit, die koste verbonde aan daardie gelde dra;
- (b) Vir doeleindes van paragraaf (a), kan die munisipaliteit aanvraag meters installeer om die maksimum vraag van sodanige verbruikers tydens sekere periodes te meet;
- (c) Sodanige verbruikers moet die betrokke aanvraaggelde sowel as 'n diensgeld wat direk in verband staan met hul werklike verbruik van elektrisiteit gedurende die betrokke meteringsperiode, betaal.

19. Berekening van tariewe vir hoofdienste

Ten einde die tariewe te bereken wat gehef moet word vir die voorsiening van die dienste beoog in artikel 18(5), moet die munisipaliteit alle bedryfskoste van die betrokke ondernemings identifiseer, met spesifieke insluiting van die volgende :

- (a) koste van grootmaat aankope in die geval van water en elektrisiteit;
- (b) verspreidingskoste;
- (c) verspreidingsverliese in die geval van water en elektrisiteit;
- (d) waardevermindering;
- (e) onderhoud van infrastruktuur en ander vaste bates;
- (f) administrasie en dienskoste, insluitend –
- (i) diensgelde gehef deur ander departemente soos finansies, menslike hulpbronne en regsdiens; en
- (ii) billike algemene oorhoofse koste, soos die koste verbonde aan die kantoor van die munisipale bestuurder;

- (iii) voldoende bydraes vir die voorsiening van slegte skulde en voorraad in onbruik; en
- (iv) alle ander normale bedryfsuitgawes verbonde aan die betrokke diens, ingesluit in die geval van die elektrisiteitsdiens, die koste vir die voorsiening van straatbeligting in die munisipale gebied; en
- (g) die koste van armoedeverligtigingsmaatreëls.

Deel 2

Tariefstrukture vir hoofdienste, ondergeskikte tariewe

20. Tariefstrukture

- (1) Die munisipaliteit mag –
 - (a) die kilowatt-ure van elektrisiteit per maand en die kiloliters van water wat gratis voorsien sal word aan enige kategorie van verbruiker, bepaal; en
 - (b) verligting oorweeg ten opsigte van die tariewe vir riolering en vullisverwydering vir sodanige geregistreerde hulpbehoewende in die mate waarin die raad sodanige verligting bekostigbaar beskou ingevolge elke jaarlikse begroting, met dien verstande dat sodanige verligting nie minder mag wees as ‘n afslag soos bepaal deur die munisipaliteit nie.
- (2) Die tarief vir verbruik ten opsigte van ‘n voorafbetaalde meter is dieselfde as die gewone verbruikerstariewe gehef op die kategorie van verbruiker betrokke, en geen basiese heffing is betaalbaar op ‘n eiendom waar ‘n voorafbetaalde meter geïnstalleer is nie.

21. Elektrisiteit

- (1) Die verskeie kategorieë van elektrisiteitsverbruikers, soos uiteengesit in subartikel (3), word gehef teen die toepaslike tariewe, soos goedgekeur deur die munisipaliteit in elke jaarlikse begroting.
- (2) Onderhewig aan artikel 18(1), is tarief aanpassings effektief ten opsigte van Julie rekeninge elke jaar.
- (3) Kategorieë van verbruikers en gelde is soos volg :
 - (a) met die uitsondering van ‘n geregistreerde hulpbehoewende, moet ‘n verbruiker gefaktureer word vir alle elektrisiteit verbruik teen die tarief van toepassing op die kategorie waarin die betrokke verbruiker val;
 - (b) die tarief vir huishoudelike verbruik van elektrisiteit mag nie sodanige persentasie per kilowatt-ure, soos deur die

- munisipaliteit bepaal, van die tarief van toepassing op ander verbruikers oorskry nie en alle verbruikers met dieselfde tipe aansluiting moet dieselfde tarief per kilowatt-uur betaal;
- (c) elektrisiteitsverbruikers van 'n kategorie soos deur die munisipaliteit bepaal, moet die hoeveelheid kilowatt-ure van elektrisiteit soos bepaal ingevolge artikel 20(1), gratis ontvang;
 - (d) 'n huishoudelike elektrisiteitsverbruiker anders as 'n geregistreerde hulpbehoewende en sub-ekonomiese (Staatsgesubsieerde behuising) verbruiker kan addisioneel 'n basiese heffing per geïnstalleerde meter, gefaktureer word;
 - (e) 'n kommersiële, nywerheid en ander nie-huishoudelike eiendom kan addisioneel 'n maandelikse basiese heffing per geïnstalleerde meter, en waar van toepassing, 'n aanvraaggeld toepaslik tot sy onderskeie vlakke van verbruik, gefaktureer word.

22. Water

- (1) Die kategorieë van water verbruikers, soos uiteengesit in subartikel (5), word gehef teen die toepaslike tariewe, soos goedgekeur deur die munisipaliteit in elke jaarlikse begroting.
- (2) Onderhewig aan artikel 18(1), is tarief aanpassings effektief ten opsigte van Julie rekeninge elke jaar.
- (3) Die tarief gehef vir huishoudelike verbruik van water vermeerder in ooreenstemming met die volume water verbruik, en sal gebaseer word op 'n maandelikse verbruik soos bepaal deur die munisipaliteit.
- (4) Die tarief vir nie-huishoudelike water verbruik word gebaseer op 'n maandelikse verbruik soos bepaal deur die munisipaliteit.
- (5) Kategorieë van verbruikers en gelde is soos volg :
 - (a) 'n huishoudelike water verbruiker geregistreer as 'n hulpbehoewende by die munisipaliteit moet die eerste ses kiloliter water verbruik gratis ontvang;
 - (b) alle ander verbruikers word vir werklike water verbruik teen 'n traptarief per kiloliter gehef soos bepaal deur die munisipaliteit;
 - (c) die tarief van toepassing op huishoudelike verbruik van water mag nie sodanige persentasie per kiloliter, soos deur die munisipaliteit bepaal, van die tarief van toepassing op ander verbruikers oorskry nie en alle ander verbruikers, ingesluit besighede, nywerhede en institusionele verbruikers, moet die tarief beoog in subartikel (4) betaal;
 - (d) 'n basiese heffing per watermeter, soos bepaal deur die munisipaliteit, word gehef op 'n waterverbruiker.

23. Vullisverwydering

- (1) Die kategorieë van vullisverwydering gebruikers, soos uiteengesit in subartikel (3), word gehef teen die toepaslike tariewe, soos goedgekeur deur die munisipaliteit in elke jaarlikse begroting.
- (2) Onderhewig aan artikel 18(1), is tarief aanpassings effektief ten opsigte van Julie rekeninge elke jaar.
- (3) 'n Aparte vaste maandelikse vullisverwyderingsgeld is van toepassing op elk van die volgende kategorieë van gebruikers, gebaseer op die koste van die diens betrokke :
 - (a) huishoudelike en ander gebruikers, waar vullis deur die munisipaliteit eenmaal per week verwyder word; en
 - (b) besighede en ander gebruikers, waar vullis deur die munisipaliteit twee maal per week verwyder word;
 - (c) besighede en ander gebruikers, waar vullis deur die munisipaliteit drie maal per week verwyder word;
 - (d) besighede en ander grootmaat gebruikers.
- (4) 'n Geregistreeerde hulpbehoewende mag 'n afslag op sy gelde ontvang in die mate waarin die munisipaliteit dit bekostigbaar beskou wanneer elke jaarlikse begroting goedgekeur word, welke afslag nie minder mag wees as die persentasie, soos bepaal deur die munisipaliteit, van die maandelikse bedrag gefaktureer as 'n vullisverwyderingsgeld.

24. Riolering

- (1) Die kategorieë van riolering gebruikers, soos uiteengesit in subartikel (3), word per maand gehef teen die toepaslike tariewe soos goedgekeur deur die munisipaliteit in elke jaarlikse begroting.
- (2) Onderhewig aan artikel 18(1), is tarief aanpassings effektief ten opsigte van Julie rekeninge elke jaar.
- (3) Kategorieë van verbruikers en gelde is soos volg :
 - (a) 'n beskikbaarheidsgeld word per maand of jaarliks gehef vir 'n onontwikkelde erf, ongeag sy toelaatbare of voorgestelde gebruik;
 - (b) 'n vaste maandelikse geld gebaseer op die koste van die diens word gehef vir 'n huishoudelike gebruiker, met dien verstande dat 'n geregistreeerde hulpbehoewende sodanige afslag op sy gelde mag ontvang in die mate waarin die munisipaliteit dit bekostigbaar beskou wanneer elke jaarlikse begroting goedgekeur word, welke afslag nie minder mag wees as die persentasie, soos bepaal deur die munisipaliteit, van die

- maandelikse bedrag gefaktureer vir die diens;
- (c) 'n vaste maandelikse geld gebaseer op die koste van die diens word gehef vir 'n huishoudelike gebruiker, met dien verstande dat 'n geregistreerde hulpbehoewende sodanige afslag op hierdie gelde mag ontvang in die mate waarin die munisipaliteit dit bekostigbaar beskou wanneer elke jaarlikse begroting goedgekeur word, welke afslag nie minder mag wees as die persentasie, soos bepaal deur die munisipaliteit, van die maandelikse bedrag gefaktureer vir die diens;
 - (d) 'n vaste maandelikse geld gebaseer op die koste van die diens word gehef op alle besighede, nywerhede en institusionele gebruikers;
 - (e) 'n afvoergeld is betaalbaar deur 'n fabriek en ander nywerheidsgebruiker waar die afvalwater afkomstig van sodanige gebruiker spesiale purifikasie maatreëls deur die munisipaliteit vereis, en die geld word gebaseer op die toksiese inhoud van die afvalwater betrokke en die koste van die suiwing;
 - (f) 'n tarief, teen 'n koste soos jaarliks in die begroting vasgestel, sal gehef word vir elke besoek om die septiese tenk leeg te maak op die perseel van 'n persoon wat sodanige diens vereis.

25. Ondergeskikte tariewe

- (1) Alle ondergeskikte tariewe word gestandaardiseer binne die munisipale gebied.
- (2) Alle ondergeskikte tariewe word deur die munisipaliteit goedgekeur in elke jaarlikse begroting en word, wanneer geag toepaslik te wees deur die munisipaliteit, gesubsidieer deur eiendomsbelasting en algemene inkomste, veral wanneer die –
 - (a) tariewe onekonomies is wanneer gehef om die koste van die diens betrokke te dek;
 - (b) koste nie akkuraat bepaal kan word nie; of
 - (c) tariewe ontwerp is om bloot te reguleer in plaas van om die gebruik van die betrokke diens of gerief te finansier.
- (3) Tensy daar afdwingende redes is waarom sodanige aanpassing nie ingestel kan word nie, word alle ondergeskikte tariewe waaroor die munisipaliteit volle beheer het en wat nie direk in verband staan met die koste van 'n bepaalde diens nie, jaarliks ten minste met die heersende verbruikersprysindeks, aangepas.
- (4) Die volgende dienste is gesubsidieerde dienste, en die tariewe gehef

dek 50%, of so na as moontlik aan 50%, van die jaarlikse begrote bedryfsuitgawes vir die betrokke diens :

- (a) begrawing dienste en die voorsiening van begraafplase; en
- (b) die voorsiening van munisipale sportfasiliteite vir gebruik teen gelde.

(5) Die volgende dienste word geag gemeenskapsdienste te wees, en geen tariewe word vir die gebruik daarvan gehef nie :

- (a) 'n munisipale swembad;
- (b) 'n munisipale museum en kunsgalery;
- (c) die wegdoening van tuinvullis by die munisipale stortingsterrein;
- (d) 'n munisipale verwysingsbiblioteek;
- (e) 'n munisipale leningsbiblioteek, behalwe vir boetes bepaal;
- (f) 'n munisipale botaniese tuin, ander parke en openbare ruimtes;

(6) Die volgende dienste word geag ekonomiese dienste te wees, en die tariewe gehef dek 100%, of so na as moontlik aan 100%, van die jaarlikse begrote bedryfsuitgawes vir die betrokke diens :

- (a) die instandhouding van grafte, tuine van herinnering en krematoria teen betaling van gelde;
- (b) die beskikbaarstelling van 'n huis teen betaling van 'n behuisingshuur;
- (c) onderhewig aan subartikel (9), die gebruik van 'n munisipale saal en ander persele teen betaling van gelde;
- (d) die voorsiening van 'n bouplan teen betaling van gelde;
- (e) die verkoop van –
 - (i) plastiese vullissakke;
 - (ii) vullishouers; of
 - (iii) lewendehawe en plante;
- (f) die skoonmaak van pawiljoene teen betaling van gelde;
- (g) die aansluiting van elektrisiteit, water en riolering teen betaling van aansluitingsgelde;
- (h) die fotostatering van afskrifte teen betaling van gelde; en
- (i) die uitreiking van 'n uitklaringsertifikaat teen betaling van gelde.

(7) Die volgende gelde en tariewe word geag as regulerend of straffend, en word bepaal soos toepaslik in elke jaarlikse begroting :

- (a) boetes vir verlore of laat biblioteekboeke;
- (b) advertensieteken gelde;
- (c) skutgelde;
- (d) diskonneksie en heraanluiting gelde vir elektrisiteit en water;
- (e) straf en ander gelde opgelê ingevolge Hoofstukke 1 en 2; en
- (f) strafgelde vir die voorlegging van geweierde, verouderde,

voorstigedateerde of andersins onaanvaarbare tjeks.

(8) Die koste van die demokratiese proses in die munisipaliteit soos, maar nie beperk nie tot, alle uitgawes gepaardgaande met die politieke strukture van die munisipaliteit, vorm deel van die uitgawes wat uit eiendomsbelasting en algemene inkomste gefinansier moet word, en word nie ingesluit in die koste van die hoofdiens van die munisipaliteit nie.

HOOFSTUK 4 BESKIKBAARHEIDSFOOIE

26. Beskikbaarheidsfooie

Beskikbaarheid fooie ten opsigte van water, elektrisiteit, riool en vullisverwydering, soos jaarliks in sy begroting deur die munisipaliteit bepaal, is betaalbaar deur alle eienaars van onbeboude eiendomme waar geeneen van die dienste aangesluit is nie maar redelikerwys aangesluit kan word. Indien een of meer van hierdie dienste aangesluit word, sal die basiese fooie ten opsigte van al die dienste wat redelikerwys aangesluit kan word steeds geld.

HOOFSTUK 5 UITVOERING

27. Munisipaliteit se bevoegdheid om dienste te beperk of af te sluit

Die munisipaliteit mag, benewens die voorwaardes van enige ander bepaling van hierdie verordening, die voorsiening van water en elektrisiteit beperk of afsluit, of enige ander diens na enige perseel staak indien-

- (a) 'n administrasiebevel ten opsigte van 'n rekeninghouer toegestaan word ingevolge artikel 74 van die Wet op Landdroshowe, 1944 (Wet 37 van 1944), met dien verstande verder dat sodanige dienste slegs opgeskort sal word indien die rekeninghouer in gebreke bly om gereelde betalings ten opsigte van die huidige dienste te maak;
- (b) 'n rekeninghouer van enige diens versuim om aan 'n voorwaarde vir voorsiening opgelê deur die munisipaliteit te voldoen;
- (c) 'n rekeninghouer die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit, water of enige ander munisipale diens aan 'n ander rekeninghouer verhinder;
- (d) 'n rekeninghouer sodanige munisipale dienste aan enige persoon wat nie daarop geregtig is nie, voorsien of toelaat dat sodanige diens voortgesit word;

- (e) 'n rekeninghouer 'n situasie laat ontstaan wat gevaarlik is of 'n oortreding van tersaaklike wetgewing is; of
- (f) 'n rekeninghouer onder voorlopige registrasie, likwidasie of geregtelike bestuur geplaas word, of 'n daad van insolvensie pleeg ingevolge die Insolvensiewet, 1936 (Wet 24 van 1936).

28. Peutering, ongemagtigde aansluitings en heraansluitings en wederregtelike gebruik

(1) Die munisipaliteit behou die reg voor om die dienste netwerk te monitor vir tekens van peutering of onreëlmatighede.

(2) Geen persoon mag op enige wyse of vir enige rede met enige meter of metertoerusting of dienste aansluiting of dienstebeskermingsapparaat of toevoer kragpunt of enige ander toerusting van die munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.

(3) Waar bewys bestaan dat 'n rekeninghouer of enige persoon subartikel (2) oortree het, het die munisipaliteit die reg om die toevoer onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die rekeninghouer te diskonnekteer, en die rekeninghouer is aanspreeklik vir alle gelde en koste wat deur die munisipaliteit vir sodanige diskonneksie gehef word.

(4) Waar 'n rekeninghouer of enige persoon subartikel (2) oortree en sodanige oortreding het tot gevolg dat die meter minder as die ware verbruik registreer, is die munisipaliteit daarop geregtig om van die rekeninghouer die volle koste van sy of haar beraamde verbruik te verhaal.

29. Uitklaringsertifikaat

Ten einde uitvoering te gee aan die oordrag van enige onroerende eiendom van een geregistreerde eienaar aan 'n ander, vereis die Registrateur van Aktes 'n uitklaringsertifikaat, welke sertifikaat van die munisipale bestuurder verkrygbaar is teen betaling van die voorgeskrewe gelde en onderhewig aan die nakoming van die voorwaardes van artikel 118 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000).

30. Tenders en hulptoelaes

(1) Elke tender wat aan die munisipaliteit voorgelê word moet vergesel wees van 'n sertifikaat deur die munisipaliteit wat verklaar dat die voornemende verskaffer/diensvoorsiener geen agterstallige bedrag wat op die munisipale rekening aangedui word, aan die munisipaliteit verskuldig is nie.

(2) Indien 'n voornemende verskaffer of diensvoorsiener sodanig verskuldig is, mag die munisipaliteit die tender afwys.

(3) Die munisipaliteit mag slegs 'n tender oorweeg wanneer die voornemende verskaffer of diensvoorsiener bevredigende reëlins getref het om die verskuldigde bedrag te betaal deur middel van paaiemente, of al die agterstallige bedrae ten volle vereffen het.

(4) Die munisipale bestuurder of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit moet in die kontrakvoorwaardes voorsiening maak vir die aftrekking van gelde wat aan die verskaffer of diensvoorsiener verskuldig is, ten einde enige uitstaande bedrag te vereffen.

(5) Betaling van enige hulptoelae wat deur die munisipaliteit goedgekeur is mag teruggehou word hangende die betaling van enige uitstaande munisipale rekening, of hangende 'n ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die ontvanger van 'n hulptoelae waarin bevredigende reëlins getref word vir die vereffening van die uitstaande munisipale rekening.

31. Bevoegdheid van raad om koste te verhaal

(1) Waar 'n bank enige betaling wat aan die munisipaliteit gemaak is weier, mag die munisipaliteit teen 'n rekening van die wanbetalende rekeninghouer 'n heffing en alle verwante koste en enige administrasiegelde verhaal, en mag die toevoer aan die perseel van sodanige rekeninghouer afsluit of beperk.

(2) Alle regs-koste, uitgesluit prokureur-en-kliënt koste wat aangegaan is vir die verhaling van agterstallige bedrae en betaalbaar ingevolge die Wet op Landdroshowe, 1944 (Wet 32 van 1944), moet teen die agterstallige rekening van die rekeninghouer gehef word.

(3) Vir enige stappe geneem om betaling van 'n rekeninghouer te eis of 'n rekeninghouer daaraan te herinner by wyse van telefoon, faks, elektroniese pos, brief of andersins dat betalings verskuldig is, sal gelde gehef word teen die munisipale rekening van die rekeninghouer ingevolge die munisipaliteit se tariefbeleid.

32. Prima facie bewys

'n Sertifikaat wat die bedrag aantoon wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is, geteken deur die munisipale bestuurder, is deur die blote toon daarvan prima facie bewys van die skuldelaas van die persoon wat daarin genoem word.

33. Afskryf van slegte skulde, en volle en finale vereffening van 'n rekening

(1) Voordat die skuldinvorderingsprosedure in enige individuele geval gestaak word, moet die munisipale bestuurder -

- (a) seker maak dat alle skuldinvorderingsmeganismes soos voorsien in artikel 11 redelikerwys benut is;
 - (b) 'n oudit rekord in stand hou; en
 - (c) die redes vir die staking van die skuldinvorderingsprosedure, insluitende die koste van uitvoering en die nodige finansiële aanpassings, dokumenteer.
- (2) Die munisipale bestuurder mag 'n aanbod vir volle en finale vereffening oorweeg, en moet, indien dit in die belang van die munisipaliteit is, skriftelik instem tot die aanvaarding van 'n kleiner bedrag as die volle en finale vereffening van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is.
- (3) Waar die presiese bedrag wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is nie ten volle betaal is nie, sal enige kleiner bedrag wat aan enige munisipale werknemer, behalwe die munisipale bestuurder, aangebied en aanvaar is, nie geag word as volle en finale vereffening van sodanige bedrag nie.

34. Reg van toegang en inspeksie

- (1) 'n Behoorlik gemagtigde verteenwoordiger van die munisipaliteit mag vir enige rede met betrekking tot die implementering of toepassing van hierdie verordening te alle redelike tye of enige tyd tydens 'n noodgeval, 'n perseel binnegaan, inligting versoek en sodanige inspeksie soos nodig mag wees, uitvoer, en mag vir doeleindes van installering of herstel van enige meter of dienstoevoeraansluiting die voorsiening van enige diens diskonnekteer, staak of beperk.
- (2) Indien die munisipaliteit dit nodig ag dat werk gedoen moet word ten einde 'n beampte in staat te stel om 'n funksie vermeld in subartikel (1) behoorlik en effektief uit te voer, mag die munisipaliteit -
- (a) per skriftelike kennisgewing van 'n rekeninghouer vereis om op eie onkoste bepaalde werk binne 'n bepaalde tydperk te doen; of
 - (b) indien die situasie 'n saak van dringendheid is, sonder vooraf kennisgewing en op die koste van die rekeninghouer sodanige werk doen of laat doen.
- (3) Indien die werk vermeld in subartikel (2) verrig word vir die uitsluitlike doel om vas te stel of 'n oortreding van hierdie verordening begaan is en geen sodanige oortreding plaasgevind het nie, moet die munisipaliteit die koste daaraan verbonde dra tesame met die koste om die perseel tot sy vorige staat te herstel.

35. Magtiging en betekening van bevele, kennisgewings en ander dokumente

(1) Enige bevel, kennisgewing of ander dokument wat deur die munisipaliteit gemagtig moet word, moet deur die munisipale bestuurder geteken word, en wanneer uitgereik deur die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening, word dit geag behoorlik uitgereik te wees indien dit geteken is deur 'n beampte deur die munisipaliteit daartoe gemagtig.

(2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word deur 'n behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit ingevolge hierdie verordeninge, word as beteken geag -

- (a) wanneer dit persoonlik aan daardie persoon gelewer is;
- (b) wanneer dit by daardie persoon se woonplek of sakeperseel binne die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as sestien jaar is;
- (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woon- of sakeadres binne die Republiek versend is en 'n erkenning van so 'n versending van die posdienste verkry is;
- (d) indien so 'n persoon se adres binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger binne die Republiek beteken is op die wyse soos voorsien in paragrawe (a), (b) of (c);
- (e) indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, geplaas is;
- (f) in die geval van 'n beheerliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige beheerliggaam aan 'n persoon oënskynlik ouer as 16 jaar gelewer is;
- (g) wanneer dit, op versoek van 'n persoon, aan daardie persoon se elektroniese posadres gelewer is.

(3) Wanneer enige kennisgewing of enige dokument op die eienaar, 'n rekeninghouer of die houer van enige eiendom of reg in enige eiendom, beteken moet word, is dit voldoende indien daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument as die eienaar, rekeninghouer of houer van die eiendom of reg betrokke, beskryf word, en is dit nie nodig om die naam van daardie persoon te noem nie.

(4) Betekening van 'n afskrif word geag die betekening van die oorspronklike te wees.

(5) Enige regsproses word effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit aan die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in

die kantoor van die munisipale bestuurder, gelewer is.

HOOFSTUK 6 ALGEMENE BEPALINGS

36. Reg tot appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

37. Strafbepalings

'n Persoon is, by skuldigbevinding, en onderhewig aan die strawwe voorgeskryf in enige ander wet, aanspreeklik vir 'n boete, of by gebrek van betaling tot gevangenisstraf, of tot sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete, of beide sodanige boete en gevangenisstraf, en in die geval van 'n opvolgende of herhaalde oortreding, tot 'n boete vir elke dag wat sodanige oortreding voortduur, of by gebrek van betaling daarvan, tot gevangenisstraf, indien hy of sy –

- (a) versuim om toegang aan 'n beampte te verleen ingevolge artikel 34;
- (b) 'n beampte verhinder of belemmer in die uitvoering van sy of haar magte of die uitoefening van funksies of pligte kragtens hierdie verordening;
- (c) die munisipaliteit se toerusting vir die verbruik van dienstevoorsiening gebruik of daarmee inmeng;
- (d) versuim of weier om sodanige inligting aan die munisipaliteit of 'n beampte te voorsien wat redelikerwys deur die munisipaliteit of die beampte vereis mag word in die uitvoering van die magte of funksies ingevolge hierdie verordening, of valse of misleidende inligting aan die munisipaliteit of die beampte voorsien in die wete dat dit vals of misleidend is;
- (e) versuim om te voldoen aan die voorwaardes van 'n kennisgewing wat op hom of haar beteken is ingevolge hierdie verordening; of
- (f) peuter met of enige seël op 'n meter of op enige toerusting wat aan die munisipaliteit behoort, breek of vir enige rede veroorsaak dat 'n meter nie die dienste behoorlik registreer nie, en die

persoon sal verder aangeslaan word vir die gebruik van water of elektrisiteit, soos die geval mag wees.

38. Herroeping van verordeninge

Enige verordeninge voorheen uitgevaardig deur die munisipaliteit of enige van die afgeskafte munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, in so ver dit betrekking het op enige aangeleenthede waarvoor in hierdie verordeninge voorsiening gemaak word, word hiermee herroep.

39. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

40. Kort Titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening staan bekend as die Kredietbeheer, Tariewe en Skuldinvorderingsverordening en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.